

10. fundur *Fagráðs um símenntun og starfsþróun kennara í mennta- og menningarmálaráðuneytinu* 26. nóvember 2015, kl. 10.30-15.

Mættir

Sigurjón Mýrdal, Aðalheiður Steingrímisdóttir, Ársæll Guðmundsson, Dagrún Hjartardóttir (kom fyrir Sigrúnu Grendal), Edda Kjartansdóttir, Guðbjörg Ragnarsdóttir, Guðmundur Engilbertsson (í skype), Guðni Olgeirsson (kom fyrir Björgu Pétursdóttur), Ingibjörg Kristleifsdóttir, Jón Torfi Jónasson, Kristín Valsdóttir, Ragnheiður E. Stefánsdóttir, Sigríður Huld Jónsdóttir (í skype), Sigurbjörn Marinósson, Svanhildur M. Ólafsdóttir, Þórður Kristjánsson og Sólrún Harðardóttir.

Eftirfarandi höfðu boðað forföll: Anna María Gunnarsdóttir, Björg Pétursdóttir, Björk Óttarsdóttir og Haraldur Á. Haraldsson.

Dagskrá

1. Um starf fagráðsins
 - a. Vinnuhópur um kennaramenntun
 - b. Vinnuhópur um þarfir
 - c. Annað
2. Tillögur fagráðs (umræða í hópum)
3. Önnur mál

Sigurjón Mýrdal setti fundinn og bauð fólk velkomið.

Fundurinn í dag er fyrst og fremst vinnufundur. Markmiðið er að skerpa útlínur á stefnu fagráðsins og tillögum. Við þurfum að ræða hvort við erum á réttri leið og hvort eitthvað vantar? Þessum spurningum verður þó ekki fullsvarað í dag heldur munu þær vera í fullu gildi eitthvað áfram.

Um starf fagráðsins

a. Vinnuhópur um kennaramenntun

Aðalheiður Steingrímisdóttir sagði frá starfi hópsins og dreift var drögum að greinargerð til kynningar. (Skjalið má finna á lokuðu vefsvæði fagráðsins undir STEFNUMÓTUN)

Í vinnuhópnum eru fulltrúar úr fagráðinu ásamt starfsmanni: Aðalheiður, Svanhildur, Jón Torfi, Guðmundur, Kristín, Ársæll, Þórður og Sólrún. Vinnuhópurinn var stofnaður í framhaldi af tillögu vinnuhóps um Future Teachers - ráðstefnuna og umræðu í fagráði í júní sl.

Brýnt þykir að horfa ekki á kennaramenntun sem aðskildar einingar, þ.e. grunnmenntun og síðan einhvers konar viðbætur. Vinnuhópurinn er sammála um að líta á menntunina sem eina heild, ævimenntun. Skólastarf og samfélag eru í sífelldri þróun og nauðsynlegt er að kennarar séu sífellt að mennta sig við þessar aðstæður. Ávinningurinn er m.a. betri tenging starfsvettvangs og grunnmenntunar og háskóla. Hingað til hefur þetta verið nokkuð losaralegt. Um er að ræða frekari kerfisbindingu en áður. Hér er um raunverulega áherslubreytingu að ræða.

Í starfi vinnuhópsins var farið að tala um *stoðkerfi*. Vinnan kallaði í raun á það, en stoðkerfi þykir nauðsynleg forsenda ævimenntunar kennara til að tryggja aðstæður og tækifæri til starfsþróunar alla starfsævina og til að fylgja starfsþróun eftir. Stoðkerfi með skipulagi, fjármunum og stuðningi þarf að vera fyrir hendi til að skapa starfsfólki og skólum nauðsynleg

skilyrði í starfi til að efla nám og kennslu og skólastarf. Áhersla sé lögð á stoðkerfið sem forsendu þess að hugmyndin gangi upp.

Kynningin fékk góðar viðtökur fundarmanna. Talað var um að hér væri verið að fjalla um grunnatriði í starfi fagráðsins. Það hefur gengið misvel að tala um kennaramenntun á þessum nótum, en hér sé það gert á skýran máta. Verið sé að sprengja upp ákveðið form og hér eru á ferðinni raunverulegar breytingar. Einnig var rætt um að hér væri verið að útvíkka það sem kemur fram í skilgreiningu fagráðsins á starfsþróun.

Fjallað var um orðanotkun. *Starfsævilöng kennaramenntun* hefur með notkun sífellt orðið þjálfa í munni. Einnig var rætt um notkun á orðinu *kennari* og að það nái jafnframt til skólastjórnenda, starfs- og námsráðgjafa. Þetta þarf að vera mjög skýrt, en óæskilegt þykir að vera stöðugt með alla upptalninguna. Sérstök og áberandi skýringarklausa gerir sitt.

Talað var um mikilvægi þess að fá viðbrögð frá fagráðinu við hugmyndum vinnuhópsins. Þetta er stórt og mikilvægt mál. Eru allir þarna á sömu línunni og að hve miklu leyti er um að ræða sameiginlega tillögu fagráðsins?

b. Vinnuhópur um þarfir

Sólrún fór yfir starf vinnuhóps um þarfir sem hefur verið að störfum síðan snemma á árinu. Í hópnum eru: Aðalheiður Steingrímisdóttir, Guðný Helga Gunnarsdóttir (HÍ), Sigurjón Mýrdal, Svanhildur M. Ólafsdóttir, Valgerður Freyja Ágústsdóttir (Sambandinu) og Sólrún Harðardóttir.

Viðfangsefni hópsins hefur bólgnað og skroppið saman á víxl. Þegar rætt er um þarfir er átt við víða merkingu þess orðs og út frá ólíkum aðilum og hópum kennara. Vinnuhópurinn setti sjálfum sér markmið og snúast þau m.a. um að hópurnir geri sér grein fyrir helstu þörfum fyrir símenntun og starfsþróun kennara, íhugi þær, ræði og meti hvernig þeim verði mögulega mætt. Vinnuhópurinn mun svo orða tillögur til umræðu í fagráði. Helstu gögn: Upplýsingar um niðurstöður ytra mats í skólum, upplýsingar úr TALIS könnun 2013, upplýsingar úr starfsháttakönnun MVS og HA, viðtöl við rýnihópa kennara og skólastjórnenda.

Vinnuhópurinn valdi að draga eftirfarandi fram fyrir fagráðið.

1. Of lítt stuðningur er við nýliða í kennslu.
Mun minna héraendis en annars staðar.
2. Mikil þörf er á leiðsögn við kennara
Hér er vísað til kennara almennt, ekki bara nýliða. Skólastjórar nýta (hafa) lítinn tíma til faglegrar forystu. Mennta þarf sérstaklega fólk til að veita leiðsögn og vera leiðtogar. Ráðgjafar og leiðtogar eru ýmist innan skóla, en geta líka verið í utan hans t.d. á skólaskrifstofum, í öðrum skólum eða í háskólum.
3. Kennarar fá litla endurgjöf.
Þetta er með minnsta móti héraendis. Mikilvægur þáttur í starfsþróun og einnig varðandi sjálfstraust og starfsánægju. Skortir á eftirfylgni t.d. varðandi ytra mat.
4. Kennsluhættir eru einsleitir.
Sláandi niðurstöður t.d. í starfsháttarannsókn og ytra mati. Starfsþróun og stuðningur er nauðsynlegur til að breyta þessu.

Varðandi **einsleita kennsluhætti** var rætt um hvað umhverfið skiptir miklu máli. Það er erfitt að breyta kennsluháttum einn og óstuddur. Samvinna er mikilvæg. Eins var rætt um þátt foreldra sem stundum getur verið hamlandi. Kennarahópur eða skóli í heild verður að gefa sér tíma og vera mjög markviss þegar auka á fjölbreytni kennsluhátta. Ítrekað var minnst á að kennari sjálfur ákveði hvernig hann kennir og hann verði sjálfur að vilja breytingar. Hlusta verði á það sem kennarar segja og þeir þurfi frelsi og sjálfstæði. Sólrún vitnaði til Birnu Sigurjónsdóttur sem hefur verið að meta skóla í Reykjavík, en hún talaði um að kennarar vissu margt og kynnu um fjölbreytta kennsluhætti en þegar á hólminn komi skili þessi vitneskja sér

ekki inn í kennslustofuna. Fram kom að íslenskir kennarar hafi heilmikið sjálfstæði. Vandamálið snérist fremur um starfskenningu og hefðir.

Talað um að **ýmis viðfangsefni** séu sett á oddinn en ekki fylgt nógu vel eftir (d. námskrárvinna, lestur). Starfsþróun verður tilviljanakennd. Þó eru ákveðnar grunnhugmyndir sem lifa.

Varað var við því að hópurinn færðist of mikið í fang og þyrfti **að takmarka** sig. Við getum ekki séð fyrir þarfir fram í tímann nema að takmörkuðu leyti. Þarfir eru ekki statískar. Vinna með það sem við höfum auðveldlega í hendi.

Rætt var um **eftirfylgni**. Ekki nóg að meta og gera svo lítið eða ekkert með það sem kemur út. Þyrfti að setja peninga í einhvers konar umbótakerfi til eftirfylgni og aðstoð við skóla sem á þurfa að halda. Talað um að slíkt kerfi væri partur af stoðkerfi.

c. Annað starf – ekki formlegir vinnuhópar

Edda og Sólrún munu húa saman tveimur hópum sérfræðinga til þess að ræða saman um **starfendarannsóknir** annars vegar og um **leiðsögn kennara**, m.a. nýliða (mentoring).

Ritnefnd **upplýsingaveitu** hefur kallað eftir álitum fólks varðandi væntingar til veitunnar. Þetta er gert í ljósi þess hve notkun hennar hefur farið hægt af stað.

Edda og Sólrún tóku tali Tryggva Thayer sem er í forsvari fyrir menntamiðju og ræddu við hann um starfsþróunarmál í samhengi við nýja **tækni og samfélagsmiðla**.

Starfsþróun í öðrum löndum. Mikilvægt að læra af því sem aðrir gera og sterkt að geta bent á góð dæmi erlendis í samhengi við tillögur okkar. Nokkuð hefur verið unnið með þetta en ástæða er til að koma þeirri vinnu lengra. Æskilegt að fagráðið leggi hér saman í púkk.

Tillögur fagráðs - umræður

Fyrir fagráðsfundinn var sent út safn yfir tillögur, eða atriði sem gera mætti/ætti tillögur um í fagráðinu. Allt er þetta efni sem fram hefur komið á fundum, í vinnuhópum, greinargerðum eða annars staðar. Skjal þetta er á vinnusvæði fagráðs undir Stefnumótun.

Efnt var til umræðu um tillögur út frá þessu skjali með það að markmiði að móta stefnuna betur og skerpa hana. Þrjú hópar fjölluðu um tillögurnar og lagði hver hópur áherslu á ákveðið viðfangsefni: A: Starfsævilöng kennaramenntun / starfsþróun, B: Stoðkerfi (sbr. umræðu vinnuhóps um kennaramenntun) og C: Fjármagn og leiðir þess.

Niðurstöður frá hverjum hópi má sjá á vinnusvæði fagráðsins undir Stefnumótun.

Önnur mál

Minnt á að næsti fundur verður 11. janúar.

Sólrún Harðardóttir fundarritari